

1823 - 2023

200 jaar
Vrijwillige Brandweer Duiven

Voorwoord	3
200 jaar brandweer in Duiven	4
Geschiedenis van de brandweer	5
De brandweer in Duiven	6
Brandweerreglement	6
Brandspuithuizen in Groessen en Loo	8
Van vader op zoon	9
Brandputten	11
Tijdens de oorlog	12
Reorganisatie brandweer gemeente Duiven	13
Tewerkstelling in Duitsland	17
Brandbombardement in Huissen	18
Engelse jachtvliegtuigen vallen trein aan	18
Tijdelijke bergplaats voor `motorblusch-materieel`	19
Brandweergarage	21
Recht van opstal	24
Normalisering	26
Medegebruik brandweergarage	26
`Uitgebluste` brandweermannen	27
Brandweeronderseidingen	29
In vogelvlucht (grote en kleine) veranderingen	30
Eerbetoon na 46 jaar	31
Branden, calamiteiten die menigeeen zijn bijgebleven	36
Brandweervrijwilliger	43
Opleiding	44
Tot slot	46
Samenstelling, tekst en vormgeving	47

Beste lezer,

Ik vind het een hele eer dat ik door brandweer Duiven gevraagd ben om dit voorwoord te schrijven ter gelegenheid van hun 200 jarig bestaan.

In mijn rol als clustercommandant kom ik bij alle lokale brandweren in cluster Oost van onze regio enkele keren per jaar op bezoek.

Zo ook bij brandweer Duiven. Als ik terugkijk op de recente jaren dan valt op dat ik aanzienlijk meer bij de brandweer in Duiven ben in vergelijking met andere posten. Mede daardoor voel ik een sterke binding met de brandweer in Duiven.

Deze binding met Duiven komt niet alleen door mijn recente jaren als clustercommandant. Duiven speelt ook in andere perioden een rol in mijn leven. Dat gaat natuurlijk niet 200 jaar terug. Maar wel een hele tijd.

In mijn jeugdjaren, eind jaren 60, kwam ik al met enige regelmaat bij familie in Duiven. Veel later, begin jaren 90, toen ik ging werken voor de huidige brandweer Gelderland Midden, heb ik met veel plezier, gedurende 10 jaren, gewoond aan de Winterjan in Duiven.

Sinds begin 2000 heb ik, als officier bij de brandweer Gelderland Midden, meerdere grote branden in Duiven meegemaakt die een grote indruk op mij hebben achtergelaten.

Van het Duiven sinds 1823 tot heden heb ik meer dan 50 jaar meegemaakt. Dat zijn, zoals hierboven te lezen, niet allemaal brandweerherinneringen.

Ik ben ervan overtuigd dat 2023 een jaar wordt waarin mooie herinneringen worden gemaakt ter ere van 200 jaar brandweer Duiven.

Richard Smit
Clustercommandant cluster Oost

200 jaar brandweer in Duiven.

Achter deze paar woorden gaat een grote historie schuil. Een historie die we mogen uitdragen. We mogen vertellen hoe geldig het werk van de brandweer is.

In deze 200 jaar hebben veel nieuwe technologie¹n hun intrede gedaan. Er zijn hypermoderne bluswagens. Emmers water doorgeven is verleden tijd. Er is allerlei meetapparatuur gekomen, zoals CO₂- en koolmonoxidemeters en hittecamera's.

Ondanks deze technologische veranderingen zal één ding nooit veranderen en dat is de sterke teamgeest binnen de brandweer. Want daar draait het in de kern om. Een team van brandweermannen en brandweervrouwen die gezamenlijk de strijd aangaan tegen de elementen. Ze gaan letterlijk voor elkaar door het vuur. Met gevaar voor eigen leven zetten zij zich dagelijks in voor mens en dier en waken over onze veiligheid. Daar ben ik ze dankbaar voor en u waarschijnlijk ook.

Ik heb al vaker mijn bewondering uitgesproken voor het feit, dat steeds weer mensen bereid zijn om op vrijwillige basis deze taak op zich te nemen. Het kost namelijk veel tijd en energie. Het is niet alleen het uitrukken tijdens incidenten. Aan het brandweervak zit een uitgebreid opleidingsprogramma vast. Dit betekent veel studeren, trainen en wekelijks oefenen met het blussen van branden, oefenen met ondersteunen bij ongevallen, losknippen van auto's enzovoort. Het studeren, trainen en uitrukken doen zij naast hun gewone dagelijkse werk.

Bij de brandweer zijn is een vak waar ook het gezin achter moet staan. Ik wil hier dan ook de gezinsleden bedanken voor de steun die zij geven aan onze brandweermannen en brandweervrouwen. Deze steun is onmisbaar.

Ik wens jullie veel plezier bij het vieren van het jubileum. Maak er samen een mooi en gezellig feestje van.

Huub Hieltjes

Burgemeester van de gemeente Duiven

Geschiedenis van de brandweer

Heel vroeger was er geen brandweer. Als er brand uitbrak moest iedereen zelf maar zien dat hij op tijd vluchtte. Bij het blussen van de brand, was je blij met de hulp van je burens. Rond 1300 waren de meeste huizen nog van hout, een brand kon dus makkelijk overspringen van het ene naar het andere huis, waardoor hele dorpen verwoest werden.

In 1521 werd een stap in de goede richting gezet. Karel V bepaalde dat huizen alleen nog van steen mochten worden gebouwd. Toen de steden en dorpen groter werden, zagen de mensen in dat het belangrijk was het bestrijden van brand beter te organiseren. Er kwamen wakers en andere mensen die, als er brand was, te hulp konden komen.

Er bestond ook nog niet veel materieel om branden te bestrijden. Hoewel in de oude Griekse tijd al een soort pomp was uitgevonden, was dat idee verloren gegaan. Men bluste met emmers die van leer waren gemaakt. Die moesten dan gevuld worden in een sloot of put. Deze werden dan door rijen mensen aan elkaar doorgegeven om op het vuur te worden gegooid.

In juni 1614 ontwikkelde Pauwels Auleander de brandspuit; hij noemde dit de wonderspuit. Vanaf die tijd gaat het allemaal makkelijker. In 1672 komt Jan van der Heyden met een slangbrandspuit. Hij verbetert de traditionele brandspuit met een wijde linnen slang met waterzak en schraagpomp die dicht bij de waterkant kan worden geplaatst. De volgende fase is het plaatsen van zuigbuis en pomp in de gracht waardoor het scheppen met emmers tot het verleden behoort. Door het aanbrengen van vier houten wielen maakt men de brandspuit dan nog mobieler. Deze uitvinding is van groot belang geweest en betekent een revolutie op het gebied van brand blussen. Zijn ontwerp blijft, zelfs na minimale aanpassingen, tot in de 20^e eeuw veelvuldig in gebruik. Naast deze slangbrandspuit zet Jan van der Heyden ook de basis voor een brandweerorganisatie neer. Hij vindt dat het brandweerwezen beter georganiseerd moet worden. Hij verwacht discipline, oefening en taakverdeling van de manschappen. In het midden van de 19^e eeuw ontstaat de vrijwillige brandweer.

